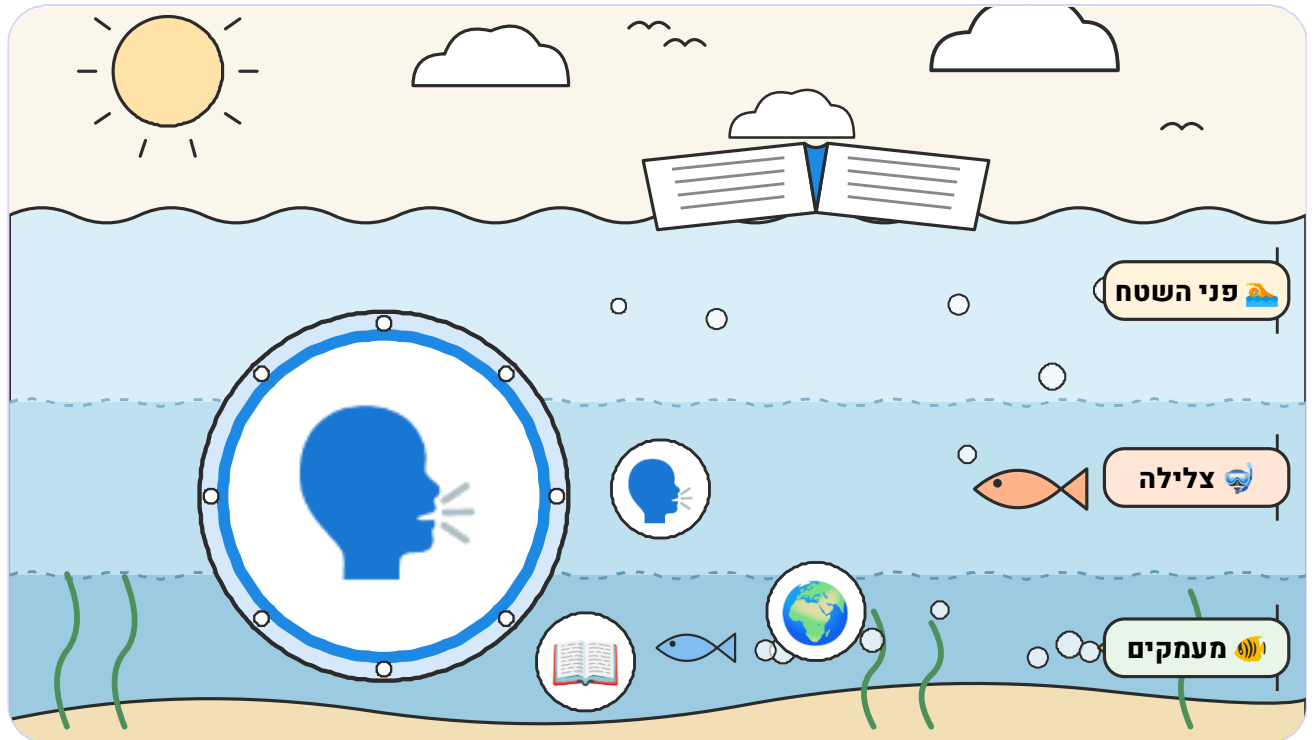

שפות: אלפי קולות בעולם אחד

7,170 שפות – ואחת מהן חזרה לחיים, השפה השלישית של נטע, ארבעה כללים שבאמת עובדים בלימוד שפה, ולמה ללמוד שפה כשיש מתרגם? – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה?
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 18 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חט"ע. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לאתר מידע גלוי בטקסט מידעי עם טבלה, ולהסיק מסקנות על מגוון השפות בעולם ועל האתגרים בשימורן.
- לזהות את מבנה הטיעון בטקסט טיעוני: טענה, נימוקים וראיות, טענת נגד והפרכה, מסקנה ומילות קישור.
- לגבש עמדה מנומקת על לימוד שפות בעידן התרגום האוטומטי.
- להכיר דרכים יעילות ללימוד שפה, לכבד את שפת הבית של כל תלמיד ותלמידה, ולתרגל את כלי מעש"ה לעזרה לחבר או לחברה שלומדים שפה חדשה.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים את פסקת העברית ואת הטבלה מהטקסט המידעי, ושואלים: למה מספר השפות הוא תמיד הערכה? אחר כך קוראים את סוף סיפורה של נטע ('הייתה לי סיבה'), וכל תלמיד ותלמידה כותבים כלל אחד מארבעת הכללים שינסו השבוע. מסיימים בשאלה אחת לדיון: תרגום אוטומטי הוא כלי עזר או תחליף?

שאלת פתיחה לכיתה

נסו לומר 'שלום' בכל השפות שאתם מכירים: מהבית, מהמשפחה, מהשכונה ומהסבתא. כמה שפות שונות יש בכיתה שלנו? ומה לדעתכם קורה לשפה שאף אחד כבר לא מדבר בה?

חוסן ושייכות: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

מעש"ה מתחבר ישירות לנושא: עלמה בסיפור, וגם חברים וחברות בכיתה, יכולים לעזור למי שלומד/ת שפה. מ – מחויבות ('אני כאן איתך'), ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו, כי כל טעות היא צעד), ש – שאלות ('מה עוזר לך? איך אומרים את זה בשפה שלך?'), ה – הבניית רצף (מה כבר יודעים, מה לומדים עכשיו ומה הלאה). עש"ן ד"ק עוזר כשנתקעים בדיבור מול כולם או בבחינה בעל פה: ע – עצור, ש – שרירים (לכווץ אגרופים ולשחרר לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('אני יודע/ת יותר ממה שנדמה לי'), ק – קדימה (צעד קטן אחד וממשיכים). גש"ר מאח"ד מציע ערוצים ללימוד השפה ולהתמודדות עם הפחד לטעות: חברה (שותף/ת לתרגול), דמיון (קשר בין מילה לתמונה), רגש (שירים), שכל (חיפוש חוקיות), אמונה וערכים (שפת הבית כזהות) וגוף (לומר בקול ולתנועה). מילים חדשות, מבטא זר והפחד לטעות? מעש"ה לחבר/ה שלומד/ת שפה: מחויבות – "אני כאן איתך", עידוד – כל טעות היא צעד, שאלות שמפעילות חשיבה – "איך אומרים את זה בשפה שלך?", והבניית רצף – מה כבר יודעים, מה לומדים עכשיו, מה הלאה.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה: 'שלום' בכל השפות	סבב קצר: כל תלמיד ותלמידה אומרים 'שלום' בשפה שהם מכירים, מהבית, מהמשפחה או מהשכונה. רושמים על הלוח כמה שפות יש בכיתה. שאלת הפתיחה: מה קורה לשפה שאף אחד כבר לא מדבר בה? מדגישים שכל שפת בית היא אוצר ושלא צוחקים על מבטא.
10	פני המים: כ-7,000 שפות ואחת שחזרה לחיים	לפני הקריאה מנחשים כמה שפות יש בעולם. קוראים את הטקסט המידעי. בתחנת העצירה כל תלמיד ותלמידה ממיינים שפה מוכרת לאחת משורות הטבלה. עונים על שאלה אחת מהטבלה ודנים בשאלה: למה מספר השפות הוא תמיד הערכה? (שפה או ניב).
8	מתחת למים: השפה השלישית של נטע	קוראים את הסיפור בקול, ועוצרים אחרי ההודעה הקולית: מה היה רגע ההצלחה של נטע, ומה היה המחיר בדרך? מזהים בסיפור את שלבי מעש"ה אצל עלמה: 'אני כאן איתך', 'כל טעות היא צעד', 'איך אומרים את זה בשפה שלך?' וסיכום של מה כבר יודעים, מה לומדים עכשיו ומה הלאה.
7	ארבעה כללים שבאמת עובדים	מציגים את ארבעת שלטי הצלילה: ⏰ קצת וקבוע, 🎧 קלט חי, 🗣️ דיבור אמיץ, 🧠 קשר אישי. משחק מיון בזוגות: צעד של לומד/ת חכם/ה או מלכודת? כל זוג משנן את הכללים בלי להציץ ובוחר כלל אחד שיהיה לו הכי קשה ליישם.
10	המעמקים: למה ללמוד שפה כשיש תרגום?	קוראים את הטקסט הטיעוני. בקבוצות מסמנים טענה, נימוק וראיה, טענת נגד והפרכה ומסקנה, ומקיפים מילות קישור (אולם, לפיכך, יתרה מזו, אף על פי כן). דיון קצר: האם התרגום האוטומטי הוא כלי עזר או תחליף? כל צד מביא נימוק אחד.
5	סיכום וכרטיס יציאה	כל תלמיד ותלמידה עונים על כרטיס יציאה אחד לבחירה. מסיימים בסבב של מילה אחת: מילה משפת הבית שהייתי רוצה ללמד את הכיתה.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיית שלושת המפלסים: לפני הקריאה מנחים ומפעילים ידע קודם (כמה שפות? איך לומדים שפה?). בזמן הקריאה עוצרים בתחנות העצירה, ממיינים לטבלה ומסמנים. אחרי הקריאה צוללים מפני המים (מה כתוב), מתחת למים (מה הכוונה ולמה הכותב/ת בחר/ה כך) אל המעמקים (מה זה אומר עליי). תשובות לשאלות הסגורות: בטקסט המידעי כ-7,000 שפות לפי ההערכות. הקושי בספירה הוא הגבול בין שפה לניב. אין שפת סימנים עולמית אחת. העברית היא שפה עתיקה שחזרה להיות שפת דיבור. אצל נטע: רבע שעה כל בוקר, וסיבה אישית היא מנוע הלמידה.
- דיוק בעובדות: הנתונים 'כ-7,000 שפות' וכ-40% בסכנה מוצגים כהערכות, וכדאי להסביר לתלמידים ולתלמידות שזו לא ספירה מדויקת. את הפרטים על אליעזר בןיהודה (המילה 'מילון' כאחת הראשונות שחידש, חלקו בהקמת ועד הלשון, והשלמת המילון שלו אחרי מותו) מומלץ להציג כמסורת מקובלת (לוודא). על הנתון 'מחקרים רבים' על דולשוניות כדאי לשאול בכיתה: האם זו ראייה מספיקה? זה תרגול טוב של קריאה ביקורתית.
- מרחב בטוח: יש בכיתה עולים ועולות ותלמידים ותלמידות ששפת הבית שלהם אינה עברית. מזמינים לשחק מילים משפת הבית, אבל לא מחייבים אף אחד לדבר מול הכיתה. לא מתקנים מבטא ולא צוחקים עליו, ואם מישהו צחק, עוצרים בעדינות ומזכירים שמבטא הוא סימן לידיעת יותר משפה אחת. השיעור הוא תמיכה ולא טיפול. אם עולה קושי רגשי, בדידות או פגיעה חברתית, פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ע

קריאה ביקורתית: טענה – לימוד שפה חשוב היום יותר מתמיד. ראייה – בני ובנות נוער דולשוניים מצליחים יותר במשימות קשב ('מחקרים רבים' היא ראייה כללית שראוי לבדוק). טענת נגד – התרגום חוסך זמן וכסף ומשתפר. הפרכה – 'כלי עזר ולא תחליף', ומי שתלוי בו לגמרי אינו יכול לבדוק טעויות. מתווה לכתיבה: פתיחה ובה טענה ברורה (למשל: גם בעוד עשרים שנה ילמדו שפות, אבל אחרת). נימוק ראשון: שפה מעבירה יחס ובונה קשר. נימוק שני: שפה היא תרבות וזהות, כמו בסיפור תחיית העברית. טענת נגד: התרגום ישתפר מאוד. הפרכה: 'אף על פי כן' התרגום מעביר מילים ולא קשר ואינו מאמן את המוח. מסקנה המנוסחת כעמדה אישית. לפחות שלוש מילות קישור. מפתח: 1 – לשכנע, 2 – טענת נגד, 3 – ויתור וניגוד, 4 – ניגוד ודימוי רגשי. ביטוי: השפה אורזת ערכים, הומור ומנהגים.

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	ב. לשכנע שלימוד שפה חשוב גם בעידן התרגום האוטומטי
2	ב. להציג טענת נגד, שהכותב או הכותבת יפריכו בהמשך
3	1. נכון 2. לא נכון 3. לא נכון 4. נכון
5	„הוא כלי עזר ולא תחליף...”
6	לימוד שפה חשוב היום יותר מתמיד ← טענה; תרגום מעביר מידע, ושפה מעבירה יחס ← נימוק / ראייה; בני נוער שמדברים שתי שפות מצליחים יותר במשימות קשב ← נימוק / ראייה; התרגום האוטומטי חוסך זמן וכסף ומשתפר משנה לשנה ← טענת נגד; שפה היא זהות ← נימוק / ראייה; הטכנולוגיה משנה את השאלה, לא את התשובה ← מסקנה
7	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
8	א. השפה 'אורזת' בתוכה ערכים, הומור ומנהגים של קהילה
9	ג. ויתור וניגוד
10	א. ניגוד ודימוי רגשי שמשאירים רושם חזק בסיום

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט טיעוני

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
לגיטימית	מוצדקת, מותר ואפשר לשאול אותה	
דו־לשוניות	שליטה בשתי שפות ושימוש בשתיהן	
זיכרון עבודה	היכולת להחזיק מידע בראש לזמן קצר ולעבוד איתו	
מסנן התרגום	דימוי: התרגום כמו מסננת שחלק מהמשמעות לא עובר דרכה	
רומנטיקה יפה ותו לא	רעיון יפה ורגשי, אבל לא מעשי	

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

שפות: אלפי קולות בעולם אחד
חט"ע 📖

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

שפות: אלפי קולות בעולם אחד
חט"ע 📖

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

שפות: אלפי קולות בעולם אחד
חט"ע 📖

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

מוצדקת, מותר ואפשר לשאול אותה	לגיטימית
שליטה בשתי שפות ושימוש בשתיהן	דו־לשוניות
היכולת להחזיק מידע בראש לזמן קצר ולעבוד איתו	זיכרון עבודה
דימוי: התרגום כמו מסננת שחלק מהמשמעות לא עובר דרכה	מסנן התרגום
רעיון יפה ורגשי, אבל לא מעשי	רומנטיקה יפה ותו לא
הוספה והעצמה של נימוק	יתרה מזו
ניגוד ומעבר לטענת הנגד	אולם
ויתור: הודאה בטענה ובכל זאת עמדה מנוגדת	אף על פי כן

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה?

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט טיעוני. האם השתמשתם פעם בתרגום אוטומטי בשיחה עם מישהו? מה לדעתכם התרגום לא הצליח להעביר?

הניחוש שלי:

מילון קטן

לגיטימית

מוצדקת, מותר ואפשר לשאול אותה

דו־לשוניות

שליטה בשתי שפות ושימוש בשתייהן

זיכרון עבודה

היכולת להחזיק מידע בראש לזמן קצר ולעבוד איתו

מסנן התרגום

דימוי: התרגום כמו מסננת שחלק מהמשמעות לא עובר דרכה

רומנטיקה יפה ותו לא

רעיון יפה ורגשי, אבל לא מעשי

הערות שלי

1 הטיעון נשמע חד: תוכנה מתרגמת שיחה בזמן אמת, סרטונים מתורגמים בלחיצה, ואוזניות לוחשות תרגום ישר לאוזן. אז למה להשקיע שנים בלימוד שפה? זו שאלה לגיטימית, ודווקא משום שהטכנולוגיה כל כך טובה, התשובה מעניינת. טענתי פשוטה: לימוד שפה לא רק נשאר חשוב בעידן התרגום האוטומטי, הוא חשוב היום יותר מתמיד.

2 ראשית, תרגום מעביר מידע, ושפה מעבירה יחס. מי שדיבר פעם עם תייר בשפתו ראה איך פניו נפתחות. יתרה מזו, מחקרים רבים מצביעים על כך שדו־לשוניות מאמנת את המוח. נמצא, למשל, שבני ובנות נוער שמדברים שתי שפות מתמודדים טוב יותר עם שמיעת דיבור בתוך רעש רקע ומצליחים יותר במשימות קשב. חוקרים מתארים את הדו־לשוניות כ'העשרה למוח': אימון יומיומי של קשב ושל זיכרון עבודה.

3 שנית, שפה היא תרבות ארוזה. בדיחות, חוכמת עם, נימוסים וסלנג כמעט אינם עוברים את מסנן התרגום. נסו לתרגם 'תתחדש!' שאומרים לחבר שקנה חולצה: התרגום המילולי ישמע מוזר, אף על פי שכל ילד וילדה בישראל מבינים שזו ברכה חמה. מי שמבינים ביטוי כזה לומדים משהו על הערכים ועל ההרגלים של תרבות שלמה.

4 שלישית, שפה היא זהות. הסיפור שלנו הוא אחת הדוגמאות המרשימות בעולם. אליעזר בן־יהודה (1858–1922) האמין שעם לא יתחדש בלי שפתו. הוא הקפיד לדבר בביתו רק עברית, היה ממייסדי 'ועד הלשון' וחיפש מילים רבות. לפי המקובל, אחת המילים הראשונות שחידש הייתה 'מילון'. המילון הגדול שלו הושלם רק עשרות שנים אחרי מותו. כך הפכה שפה ששימשה בעיקר לתפילה ולכתיבה לשפת אם חיה, והיום היא מתעשרת גם בזכות השפות שהביאו איתם עולים ועולות.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

5 אולם יש הטוענים שכל זה רומנטיקה יפה ותו לא. לדבריהם, התרגום האוטומטי חוסך זמן וכסף ומשתפר משנה לשנה. הוא כבר פותח דלתות לתירי, לעסקים ולמי שרוצים להבין חדשות מכל העולם. לפיכך, הם אומרים, את השנים שמשקיעים בלימוד שפה אפשר להקדיש למקצועות אחרים.

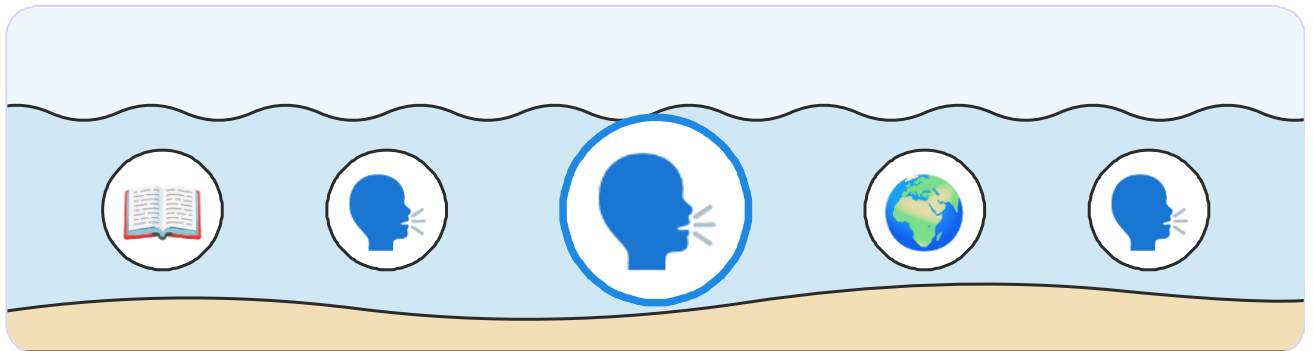

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה? (המשך)

6 יש אמת בטענה זו: התרגום האוטומטי הוא אכן כלי נהדר. אף על פי כן, הוא כלי עזר ולא תחליף. הוא מעביר מילים אך אינו בונה קשר, אינו מאמן את המוח שלנו ואינו מספר לנו מתי הבדיחה היא על חשבוננו. יתרה מזו, מי שסומכים רק על המכשיר תלויים בו לגמרי, ואינם יכולים לבדוק אם התרגום שגוי.

7 לפיכך, לדעתי, הטכנולוגיה משנה את השאלה, לא את התשובה. פעם למדו שפה כדי להסתדר בחוץ לארץ, והיום לומדים אותה כדי להיפגש באמת. המכשיר יתרגם את המילים, אבל את החיבוק שאחרי 'דיברתי איתך בשפה שלך' הוא לא יתרגם. ומה דעתכם?

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה?

שם: _____

חלק א' - שחייה על פני השטח

נתחיל על פני המים: חפשו בטקסט את המידע ואת הטענות שהכותב/ת מציג/ה.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מהי מטרתו העיקרית של הכותב או הכותבת?

- א. להסביר איך תוכנת תרגום עובדת
- ב. לשכנע שלימוד שפה חשוב גם בעידן התרגום האוטומטי
- ג. לספר את תולדות חייו של אליעזר בן יהודה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה תפקידה של הפסקה החמישית בטקסט?

- א. להוסיף נימוק שלישי בעד לימוד שפות
- ב. להציג טענת נגד, שהכותב או הכותבת יפריכו בהמשך
- ג. לסכם את עמדת הכותב או הכותבת

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

3

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
לפי הכותב/ת, התרגום האוטומטי הוא כלי עזר ולא תחליף.	☐	☐
בטקסט נטען שדו־לשוניות פוגעת ביכולת הקשב.	☐	☐
לפי הטקסט, המילון הגדול שמוזכר בפסקה הרביעית הושלם עוד בחיי מחברו.	☐	☐
לפי טענת הנגד, את השנים שמשקיעים בלימוד שפה אפשר להקדיש למקצועות אחרים.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

4

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: יחס תרבות תחליף מהירות

1. תרגום מעביר מידע, ושפה מעבירה _____.
2. שפה היא _____ ארוזה.
3. התרגום האוטומטי הוא כלי עזר ולא _____.

שאלות לפי עומק · חט"ע

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה? (המשך)

שם: _____

חלק ב' - צלילה

עכשיו צוללים: נבחן את מבנה הטיעון, את מילות הקישור ואת האמצעים הרטוריים.

סימון בטקסט

צלילה · בין השורות

5

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו מוצגת הטענה המרכזית של הטקסט.
- סמנו בירוק את המשפט שבו הכותב/ת מודה שיש אמת בטענת הנגד.
- סמנו בקו את המשפט שבו הכותב או הכותבת מפריכים את טענת הנגד

מיון וארגון

צלילה · בין השורות

6

מיינו את המשפטים מהטקסט לפי תפקידם בטיעון. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טענה	נימוק / ראיה	טענת נגד	מסקנה
לימוד שפה חשוב היום יותר מתמיד	☐	☐	☐	☐
תרגום מעביר מידע, ושפה מעבירה יחס	☐	☐	☐	☐
בני נוער שמדברים שתי שפות מצליחים יותר במשימות קשב	☐	☐	☐	☐
התרגום האוטומטי חוסך זמן וכסף ומשתפר משנה לשנה	☐	☐	☐	☐
שפה היא זהות	☐	☐	☐	☐
הטכנולוגיה משנה את השאלה, לא את התשובה	☐	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה · בין השורות

7

מתחו קו בין מילת הקישור לבין תפקידה בטיעון

א. ויתור: הודאה בטענה ובכל זאת עמדה מנוגדת ●

ב. הוספה והעצמה של נימוק ●

ג. הסקת מסקנה ●

ד. ניגוד ומעבר לטענת הנגד ●

1. יתרה מזו ●

2. אולם ●

3. אף על פי כן ●

4. לפיכך ●

שאלות לפי עומק · חט"ע

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה? (המשך)

שם: _____

משמעות ביטוי

צלילה · בין השורות

8

בפסקה השלישית נכתב: 'שפה היא תרבות ארוזה'. מה פירוש הביטוי?

א. השפה 'אורזת' בתוכה ערכים, הומור ומנהגים של קהילה

ב. שפה היא מוצר שאפשר לקנות באריזה

ג. תרבות סגורה שאי אפשר להבין

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

9

איזה יחס לוגי מבטא הצירוף 'אף על פי כן' בפסקה השישית?

א. סיבה ותוצאה

ב. הוספה

ג. ויתור וניגוד

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

10

באיזה אמצעי רטורי משתמש המשפט 'המכשיר יתרגם את המילים, אבל את החיבוק... הוא לא יתרגם'?

א. ניגוד ודימוי רגשי שמשאירים רושם חזק בסיום

ב. נתון מספרי מדויק

ג. ציטוט של מומחה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

11

הסבירו כיצד בנוי הטקסט כטיעון: מה תפקיד הפסקה הראשונה, הפסקאות השנייה עד הרביעית, הפסקה החמישית והפסקה השביעית? הסתמכו על מילות הקישור.

שאלות לפי עומק · חט"ע

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה? (המשך)

שם: _____

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

12

בסיום נכתב: 'הטכנולוגיה משנה את השאלה, לא את התשובה'. הסבירו את המשפט וכיצד הוא מתקשר לטענה המרכזית שבפסקה הראשונה.

מארגן גרפי

צלילה · בין השורות

13

מלאו את הטבלה: כתבו את שלושת הנימוקים של הכותב/ת, ראייה לכל נימוק, והעריכו עד כמה הוא משכנע.

נימוק	ראייה או דוגמה מהטקסט	עד כמה משכנע (1-5) ולמה?

חלק ג' - מעמקים

במעמקים תביעו עמדה, תיצרו ותחברו את הנושא לחייהכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים · מעבר לשורות

14

מה תמר יכולה לחשוב או לעשות? היעזרו לפחות בנימוק אחד מהטקסט.

מקרה לבחינה: רק דרך המכשיר?

תמר, בת 16, יוצאת לחילופי תלמידים בחו"ל. ביום הראשון היא מנסה לדבר בשפה המקומית, מתבלבלת במילים וכמה תלמידים צוחקים. בערב היא מחליטה שמעכשיו תדבר רק דרך מכשיר תרגום.

התרגום האוטומטי עובד. אז למה ללמוד שפה? (המשך)

שם:

שיח בכיתה

המעמקים · מעבר לשורות

17

מעגל שיח

- איזו שפה מדברים אצלכם בבית או במשפחה? מה אתם אוהבים בה, ואיזו מילה ממנה הייתם רוצים ללמד את הכיתה?
- האם תרגום אוטומטי יכול להחליף חבר או חברה שמדברים את השפה שלכם? מה הוא יכול לעשות, ומה לא?
- איך אפשר לעזור לתלמיד או לתלמידה שעוד לומדים עברית, בלי להביך? היעזרו בשלבי מעש"ה.
- למה לדעתכם אנשים מפחדים לטעות כשהם מדברים בשפה חדשה? מה יכול לעזור להם להעז?

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

18

שרטטו קומיקס בשתי משבצות: שיחה דרך מכשיר תרגום מול שיחה בשפה משותפת. מה משתנה בהבעות הפנים?

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לזהות בטקסט טיעון טענה, נימוק, טענת נגד והפרכה.
			אני יודע/ת להסביר את היחס הלוגי של מילות קישור כמו 'אף על פי כן' ולפיכך.
			אני יכול/ה להעריך אם ראייה בטקסט משכנעת ולנמק את דעתי.

שפות: אלפי קולות בעולם אחד • חט"ע

כרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. הנימוק המשכנע ביותר בעיניי הוא ... כי...

2. ראייה בטקסט שהייתי מחזק/ת היא ... והייתי מחזק/ת אותה באמצעות...

3. ביטוי עברי שלא יתורגם היטב לשפה אחרת: ... כי...

כמה נהיית מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • שפות: אלפי קולות בעולם אחד • חוברת תלמיד לחט"ע

